Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen kohdennettua tarkistusta koskevan ehdotuksen toisessa julkaisemisessa esitettyihin muutoksiin liittyvä selventävä huomautus

Komissio käynnistää toisen julkisen kuulemisen yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen kohdennetusta tarkistuksesta covid-19-pandemian aiheuttaman ennennäkemättömän kriisin johdosta. EU:n jäsenvaltiot haluavat myöntää tukea pehmentääkseen kriisin vaikutusta kaikilla talouden sektoreilla. Komissio myöntää tilanteen vakavuuden ja on julkaissut tilapäiset valtiontukipuitteet, joissa selvitetään, miten valtion toimenpiteet tässä kriisitilanteessa ovat yhteensopivia sisämarkkinoiden toiminnan kanssa. On kuitenkin tarpeen jatkaa valmistautumista myös kriisin jälkeiseen kauteen, jotta saadaan päätökseen yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen kohdennettu tarkistus ajoissa seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen (2021–2027) soveltamista varten.

Tämän asiakirjan tarkoituksena on selventää ja selittää keskeisiä muutoksia, jotka on tehty seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen liittyvään yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen muuttamista koskevaan ehdotukseen. Muutokset tehtiin ensimmäisen julkisen kuulemisen jälkeen siitä saadun palautteen pohjalta. Muutokset esitetään kultakin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen muutosehdotukseen sisältyvältä kolmelta alalta:

- Euroopan alueellinen yhteistyö -hankkeet;
- tutkimus-, kehitys- ja innovointihankkeet, jotka ovat saaneet Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman nojalla huippuosaamismerkin, sekä Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitetut hankkeet ja tiimityttämistoimet;
- kansallinen rahoitus yhdistettynä InvestEU-rahoitukseen.

Euroopan alueellinen yhteistyö

Yleistä ryhmäpoikkeusasetusta koskevassa päivitetyssä ehdotuksessa tuodaan esiin seuraavat keskeiset muutokset Euroopan alueellisen yhteistyön osalta:

- Tuki-intensiteetti: Komissio on linjannut 20 artiklassa ehdotetun tuki-intensiteetin Euroopan alueellista yhteistyötä koskevassa asetusluonnoksessa esitetyn yhteisrahoitusasteen tasolle kaikkien hankekumppaneiden osalta, jotta yksinkertaistettaisiin näiden hankkeiden hallintoa ja kevennettäisiin hallinnollista rasitetta.
- Raportointia ja seurantaa koskevat edellytykset: Komissio on yksinkertaistanut raportointia ja seurantaa koskevia edellytyksiä 20 a artiklan nojalla myönnettävien rajoitettujen tukimäärien osalta. Tarkoituksena on kattaa Euroopan alueellista yhteistyötä koskevat hankkeet, joissa on lukuisia osallistujia, joista kukin saa erittäin pienen tukimäärän. Hallinnollisen rasitteen keventämistä pidetään asianmukaisena erittäin pienten tukimäärien vuoksi.

Tutkimus-, kehitys- ja innovointitoimet

Yleistä ryhmäpoikkeusasetusta koskevassa päivitetyssä ehdotuksessa tuodaan esiin seuraavat keskeiset muutokset tutkimus-, kehitys- ja innovointitoimien osalta:

- Selvennykset: Esimerkiksi Horisontti-ohjelmien nojalla sallittua rahoitusosuutta koskeviin säännöksiin tehdään useita selvennyksiä. Komissio on myös poistanut julkisessa kuulemisessa saatujen kommenttien perusteella tukikelpoista toimintaa

koskevissa määritelmissä olleet alkuperäiset selvennykset, jotka koskivat teknologisen valmiuden tasoa. Poistamisella selvennetään sitä, että alun perin ehdotetulla johdannolla ei ollut tarkoitus muuttaa aineellista sisältöä. Selkeyden ja luettavuuden parantamiseksi komissio on myös jakanut tutkimus-, kehitys- ja innovointitoimia koskevat alun perin ehdotetut artiklat neljään erilliseen artiklaan, jotka koskevat 1) huippuosaamismerkin saaneisiin hankkeisiin myönnettävää tukea, 2) Marie Skłodowska-Curie -toimiin ja Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) konseptin toimivuuden osoittamista koskeviin Proof of Concept -toimiin myönnettävää tukea, 3) yhteisrahoitettuihin tutkimus- ja kehityshankkeisiin myönnettävää tukea sekä 4) tiimityttämistoimiin myönnettävää tukea.

- Yhtenäinen vähimmäisrahoitus Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitettuihin hankkeisiin: Yhteisrahoitettujen hankkeiden täytäntöönpanon yksinkertaistamiseksi vähimmäisrahoitusta koskevaa vaatimusta mukautettiin siten, että nyt vaatimuksena on yhdenmukainen 30 prosentin vähimmäisrahoitus Horisontti Eurooppa -ohjelmasta.
- Institutionaaliset eurooppalaiset kumppanuudet: Komissio selvensi myös, että jäsenvaltioiden maksuosuudet Horisontti Eurooppa -ohjelmassa määriteltyihin institutionaalisiin eurooppalaisiin kumppanuuksiin ovat tukikelpoisia, edellyttäen että Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjä noudatetaan ja riippumattomat asiantuntijat valitsevat hankkeet.

InvestEU-ohjelma

Yleistä ryhmäpoikkeusasetusta koskevassa päivitetyssä ehdotuksessa tuodaan esiin seuraavat keskeiset muutokset InvestEU:n osalta:

- Määritelmät: Ensimmäisestä julkisesta kuulemisesta saatujen kommenttien pohjalta komissio on linjannut useita määritelmiä InvestEU-asetukseen sisältyvien määritelmien mukaiseksi (esim. ’EU:n takuun’ ja ’toteutuskumppanin’ määritelmät) ja ryhmäpoikkeusasetukseen jo sisältyvien määritelmien mukaiseksi (esim. ’innovatiivisen yrityksen’ määritelmä).
- Rahoituksen kynnysarvot (56 e ja 56 f artikla): Useat ensimmäisessä julkisessa kuulemisessa kommentteja esittäneet tahot katsoivat, että jotkin ilmoittamista koskevat kynnysarvot ovat liian matalia (esim. uusiutuvan energian osalta) ja että pk-yritysten eri rahoitustyyppien välillä on perusteettomia eroja ilmoittamista koskevissa kynnysarvoissa. Komissio on mukauttanut rahoituksen kynnysarvoja ottaen huomioon tarvittavan korrelaation 16 jaksossa esitettyjen rahoituksen kynnysarvojen (ilmaistuna kokonaisrahoituksena) ja ryhmäpoikkeusasetuksen säännöksissä esitettyjen ilmoitusta koskevien kynnysarvojen (joita ei kuitenkaan yleensä ilmaista kokonaisrahoituksena vaan tukimäärinä) välillä.
- Tukikelpoisuusedellytykset (56 e ja 56 f artikla): Sidosryhmät ja jäsenvaltiot toivat esiin tarpeen mukauttaa 56 e artiklan 2 kohdassa säädettyjä hinnoitteluedellytyksiä (esim. hinnoittelussa ei olisi viitattava suoraan IBOR-korkoihin) ja 56 e artiklan 11 kohdan b alakohdassa säädettyjä, pk-yrityksiä koskevien lainojen ja takausten kestorajoja. Uudessa ehdotuksessa puututaan näihin seikkoihin. Lisäksi komissio on yksinkertaistanut 56 f artiklaan sisältyviä edellytyksiä, jotta helpotettaisiin InvestEU-rahaston nojalla toteutettujen välitettyjen kaupallisten rahoitustuotteiden myöntämistä.
- Hankeluokkien lisääminen/poistaminen (56 e artikla): Komissio on selkeyttänyt ja lisännyt useita hankeluokkia, joihin voidaan soveltaa uuden 16 jakson mukaista yksinkertaistettua käsittelyä. Komissio on lisännyt uuden säännöksen, joka koskee energiatehokkuuteen tehtäviin investointeihin myönnettävää tukea sekä

innovaatioklusterien rakentamiseen tai parantamiseen tehtäviin investointeihin myönnettävää tukea. Toisaalta komissio on poistanut sen tyyppisiä hankkeita, jotka ovat useimmissa olosuhteissa luonteeltaan muuta kuin taloudellista toimintaa (kuten investoinnit rautatieinfrastruktuuriin). Ehdotukseen on myös lisätty useita hankeluokkia, jotka liittyvät Verkkojen Eurooppa 2 -asetuksen ja InvestEU-ohjelman nojalla tukikelpoiseen laajakaistainfrastruktuuriin.

- Arviointia koskeva vaatimus: Komissio on selventänyt, koska 150 miljoonaa euroa ylittäviin valtiontukijärjestelmiin liittyvää arviointivaatimusta sovelletaan, kun kansallisia varoja yhdistetään InvestEU-varoihin.

Seuraavat vaiheet

Nyt käynnissä olevan julkisen kuulemisen jälkeen komissio tarkistaa sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella asetusluonnosta, ja lopullinen versio on tarkoitus hyväksyä vuoden 2020 loppuun mennessä, ajoissa seuraavaa monivuotista rahoituskehystä varten.